

Lausunto

12.09.2023

Asia: VN/24309/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi tutkimus- ja innovaationeuvostosta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

EK kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon asiaan.

Ehdotus uudeksi valtioneuvoston asetukseksi tutkimus- ja innovaationeuvostosta (TIN) on tarpeellinen uudistus ja looginen seuraus parlamentaarisen TKI-työryhmän työlle. Parlamentaarisen TKI-työryhmän tiiviissä sidosryhmäyhteistyössä linjaamat tavoitteet ovat pääsuuntaviivoiltaan saaneet myös elinkeinoelämän tuen. Suomi tarvitsee talouskasvua, lisäksi julkista taloutta on tasapainotettava. Yritykset tekevät talouskasvun ja valtaosan TKI investoinneista. Vuoteen 2030 asetettua 4 % TKI investointien osuttua ei voida saavuttaa ilman yrityksiä. Siksi yritysveltoisuuden täytyy näkyä myös aloittavaan tutkimus- ja innovaationeuvostoon ja sitä tukevan pysyvän sihteeristöön tehtävissä henkilövalinnoissa.

Elinkeinoelämällä on hyvä ymmärrys siitä, että T&K-toimia on tehtävä usealla eri aikajänteellä. Kaikkien julkisesti rahoitettavien toimien tulee olla vaikuttavuudeltaan hyviä ja niiden tavoitteena tulee olla tuottaa kyvykkyyttä taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväen kasvun luomiseksi.

Lähivuosina ja keskipitkällä aikajänteellä kasvu tulee perustumaan vihreän kasvun ja kaksoisiirtymän mukanaan tuomiin mahdollisuuksiin. Talouskasvua tarvitaan juuri nyt, kun maailma ympärillämme on merkittävässä muutoksessa. Hyvinvointiyhteiskunnan ylläpitämisen edellytys tässä murroksessa on talouskasvu. Tästä syystä nyt tarvitaan yritysveltoista otetta myös kokonaisvaltaisessa ohjauksessa.

Valtion vahva sitoutuminen omalta osaltaan T&K-rahoituksen kasvattamiseen luo toimintaympäristöön kaivattua ennustettavuutta. Tämä tarjoaa yrityksille, tuleville ja olemassa oleville, mahdollisuuden nojata strategiassaan yhä vahvemmin TKI-toiminnan mukanaan tuomaan uudistumiseen ja kasvuun. Rahoitus tarjoaa myös tutkijoille kaivattua ennustettavuutta, jonka turvin voi suunnitella uraa ja hakeutua yhteistyöhön. Laajat eri tahoja yhteen kokoavat ekosysteemit toimivat majakan lailla, näkyvät myös maailmalle ja kasvattavat kansainvälistä profiiliamme.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan tutkimus- ja innovaationeuvoston roolia tutkimus- ja innovaatiopolitiikan johtamisessa vahvistetaan parlamentaarisen TKI-työryhmän esitysten mukaisesti. TIN:n roolia halutaan vahvistaa ja sille annetaan uusia tehtäviä. Ehdotetut muutokset niin ministerikokoonpanossa, johtamisessa, toimintatavoissa ja sihteeristössä saavat tukemme, kunhan henkilövalinnat niin neuvostoon, sihteeristöön kuin asiantuntijaverkostoihin ja -paneeleihin tehdään niin, että ymmärrys elinkeinoelämästä on laajaa ja monipuolista, ja tutkimusta edustavat tahot edustavat tutkimusta laajasti henkilökohtaisen meritoitumisen lisäksi.

Muutama pykäläkohtainen tarkempi kommentti

3§. Kokoonpano

2. varapuheenjohtajan tulee olla elinkeinoelämän edustaja ja 3. varapuheenjohtajan tieteen edustaja.

Maakuvatyö tutkimus- ja innovaatiopolitiikan osalta on tärkeä tehtävä myös maahan suuntautuvien investointien edistämiseksi. Tämä on huomioitava resurssoinnissa.

4 § Neuvoston toiminta

TIN:iin tarvitaan uusi alkua ja rakentava henki, jotta se kykenee vastaamaan tutkimus- ja innovaatiopolitiikan kokonaisvaltaisen johtamisen ja kehittämisen tarpeisiin. Toiminnan johtamisella on onnistumisen kannalta merkittävä rooli ja siksi siihen on kiinnitettävä erityistä huomiota henkilövalinnoissa.

Hyvä neuvosto tukee yhteiskunnallisen vaikuttavuuden vahvistumista sekä aktiivisempaa, monipuolisempaa ja näkyvämpää toimintaa. Tällainen neuvosto tukee yli hallituskausien ulottuvaa Suomen paluuta TKI-toiminnan kansainväliseen kärkeen.

Heinonen Ulla
Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Heikinheimo Arja
Elinkeinoelämän keskusliitto EK